

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми Міжнародні економічні відносини.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № 11 від «27» червня 2023р.

Завідувач кафедри проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин

протокол № 10 від «30» червня 2023р.

Голова науково-методичної комісії доц. Ерфан Є.А.

©Н.О. Кушнір, 20__р.

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20__р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	-	5
Кількість модулів – 0	Семестр:	
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 22 самостійної роботи студента – 128	-	10
	Лекції	
	-	14
	Практичні:	
	-	8
Вид підсумкового контролю:	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	-	128

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є опанування теоретичних основ та набуття навичок аналізу процесів і тенденцій у галузі міждержавного економічного спілкування, а також допомагає студентам у розумінні і усвідомленні міжнародних економічних відносин та дії об'єктивних законів і принципів їхнього розвитку, вивченні форм МЄВ, основного інструментарію та умов їхньої реалізації в умовах глибоких структурних змін, що відбуваються сьогодні.

Основними завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів із понятійним апаратом, що застосовується у світовій господарській практиці;
- виробити у студентів розуміння суті міжнародних економічних відносин, їхніх форм, принципів і законів, за якими вони розвиваються;
- висвітлити умови, в яких розвиваються МЄВ, тобто показати середовище їхнього розвитку;
- окреслити закономірності і форми світових інтеграційних процесів;
- навчити студентів умінню творчо аналізувати стан розвитку світової господарської системи, визначати місце в ній економіки окремої країни, рівень її зовнішньоекономічної діяльності;
- навчити студентів не тільки вільно орієнтуватись у міжнародних економічних процесах, а й передбачити їхній подальший розвиток.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- розуміння суті міжнародних економічних відносин та взаємозв'язку їхніх форм, суб'єктів і рівнів;
- вміння аналізувати і оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище та інфраструктуру МЄВ;
- вивчення принципів і законів розвитку МЄВ, процесів міжнародного поділу праці, спеціалізації та кооперування; форм, методів і механізмів регулювання міжнародної торгівлі, процесів міграції робочої сили та руху капіталу;
- одержання знань з основних питань та проблем функціонування світової валютно-кредитної системи, методології міжнародних розрахунків;
- розуміння логіки, напрямків і форм розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції в умовах глобалізації;
- вивчення основних видів і форм міжнародного бізнесу;
- вміння використовувати отримані знання відносно умов зовнішньоекономічної діяльності України, з одного боку, виходячи з цілей і завдань її інтеграції в сучасну систему світогосподарських зв'язків, а з

іншого – враховуючи тенденції і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин.

Загальні компетентності дисципліни згідно ОП «МЕВ»:

- ЗК2. Здатність до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- ЗК3. Уміння аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології.
- ЗК4. Здатність працювати самостійно та в команді, вміти брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.
- ЗК5. Уміння самостійно організовувати та здійснювати наукові дослідження, продукувати ідеї, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів наукових досліджень.
- ЗК6. Знання ділового етикету та основ конфліктології, толерантність до існування інших поглядів, ефективна групова взаємодія, позитивна установка щодо себе й оточуючих.
- ЗК7. Уміння працювати в мережі Internet; уміння користуватися електронною поштою; уміння працювати із спеціалізованим програмним забезпеченням; уміння ефективно застосувати інформаційні технології і відповідні програми у професійній діяльності.
- ЗК8. Адекватна самооцінка, впевненість у собі, самоконтроль, самоефективність, високий рівень мотивації до досягнень, визнання необхідності неперервної освіти впродовж життя.

Фахові компетентності дисципліни згідно ОП «МЕВ»:

- ФК1. Вміння готувати публічні виступи з низки питань міжнародних економічних відносин.
- ФК2. Спроможність аналізувати моделі розвитку національних економік, їх сильні та слабкі сторони, що визначають їх роль у сучасній світогосподарській системі.
- ФК9. Вміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку зовнішньоекономічної діяльності підприємств та держав в цілому.
- ФК10. Вміння відстежувати нову інформацію (текстову, графічну, аудіо- та відео-), що міститься в іншомовних матеріалах в галузі МЕВ, користуючись відповідними пошуковими методами та термінологією.
- ФК12. Вміння аналізувати іншомовні джерела інформації з метою отримання даних, необхідних для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень в галузі МЕВ.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) *Міжнародні економічні відносини*:

OK5 Математика для економістів

OK9 Політекономія

OK17 Мікро-, макроекономіка

OK20 «Світова економіка»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні практичних завдань, вміння логічно та креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів.	ПРН2
Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології, програмне забезпечення з метою розв'язання практичних завдань з МЕН.	ПРН3
Аналізувати стан розвитку світової господарської системи, визначати місце в ній економіки окремої країни, рівень її зовнішньоекономічної діяльності; синтезувати інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	ПРН5
Досліджувати та аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.	ПРН7
Здійснювати аналіз діяльності глобальних фірм (транснаціональних корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою визначення їх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.	ПРН8
Демонструвати розуміння закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства та феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-	ПРН9

технологічного обміну.	
Розуміти сутність міжнародних економічних відносин та взаємозв'язку їхніх форм, суб'єктів і рівнів; аналізувати і оцінювати економічне, політико-правове, соціальнокультурне середовище та інфраструктуру МЄВ.	ПРН10
Визначати економічні стратегії країн та пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів в контексті глобальних проблем людства і асиметричності розподілу світових ресурсів.	ПРН12
Творчо аналізувати стан розвитку світової господарської системи, визначати місце в ній економіки окремої країни, рівень її зовнішньоекономічної діяльності.	ПРН13
Демонструвати знання ділового етикету та основ конфліктології, толерантність до існування інших поглядів, ефективну групову взаємодію, позитивну установку щодо себе й оточуючих; прагнути професійного зростання, проявляти готовність до інноваційних змін, та застосування міждисциплінарного підходу у формуванні знань.	ПРН14
Оцінювати, аналізувати та прогнозувати зовнішньоекономічну діяльність, визначати пріоритети розвитку транскордонної співпраці в умовах поглиблення співпраці з Європейським Союзом.	ПРН16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини»:

Очікувані результати навчання	
Знати теоретичні основи, суті міжнародних економічних відносин та взаємозв'язку їхніх форм, суб'єктів і рівнів; принципи і закони розвитку МЄВ, процесів міжнародного поділу праці, спеціалізації та кооперування; форм, методів і механізмів регулювання міжнародної торгівлі, процесів міграції робочої сили та руху капіталу.	
Вміти творчо аналізувати стан розвитку світової господарської системи, визначати місце в ній кожної країни, рівень її зовнішньоекономічної діяльності, а також зовнішньоекономічних зв'язків.	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- іспит;
- тести;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування тем; вирішення кейсів по темам.

Форма модульного контролю: -

Форма підсумкового семестрового контролю: залік (усний)

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Критерії підсумкового оцінювання знань з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»*	Теоретичні знання	Практичні знання
90-100, А, відмінно	Студент має глибокі системні знання всіх тем, засвоїв основні принципи функціонування МЕВ, вміє логічно та аналітично мислити. Студент здатен до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних	Вміє розв'язувати тести з їх поясненнями, ситуативні вправи (кейси), робить презентації з новітніми статистичними даними і вміє зробити глибокі аналітичні висновки до презентації. Вміє відстежувати нову

	аргументів та перевірених фактів у сфері міжнародної економіки. Вміє аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології. Вільно володіє глосарієм по МЕВ.	інформацію (текстову, графічну, аудіо- та відео-), що міститься в іншомовних матеріалах в галузі МЕВ, користуючись відповідними пошуковими методами та термінологією.
82-89, В, добре	Студент має глибокі знання всіх тем, засвоїв основні принципи функціонування МЕВ, вміє логічно та аналітично мислити. Володіє теоретичним апаратом.	Вміє розв'язувати тести, ситуативні вправи (кейси), робить глибокі аналітичні висновки до презентації.
74-81, С, добре	Студент має хороші знання всіх тем, засвоїв основні принципи функціонування МЕВ, вміє логічно та аналітично мислити. Знає визначення ключових економічних термінів.	Робить презентації по темі з висновками до презентації. Частково може відповісти на додаткові запитання по темі наукового дослідження.
64-73, D задовільно	Студент має певні знання по всіх темах, засвоїв основні принципи функціонування МЕВ, вміє логічно та аналітично мислити. Частково знає визначення ключових економічних термінів.	Робить невеликі за обсягом презентації по темі з висновками до презентації. Частково може відповісти на додаткові запитання по темі наукового дослідження.
60-63, E задовільно	Студент частково засвоїв теоретичний матеріал. Трохи орієнтується у визначенні ключових економічних термінів.	Робить невеликі за обсягом презентації по темам без логічних висновків із застарілими статистичними даними. Не може відповісти на додаткові запитання по конкретній темі дослідження.

35-59, FX, незадовільно	Здобуті фрагментарні знання недостатні для засвоєння дисципліни.	Студент не може розв'язати тести і виконати ситуативні завдання.
0-34, F, незадовільно	Студент не засвоїв теоретичного матеріалу.	Студент не може розв'язати тести і виконати ситуативні завдання.

*Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Співробітництво України і США

Стан торговельно-економічного співробітництва між Україною та США. Інвестиційне співробітництво між Україною та США. Науково-технічна співпраця між Україною та США.

Тема 2. Співробітництво України з країнами Західної Європи

Аналіз торгово-економічної співпраці України з країнами Західної Європи. Двосторонні зв'язки України з країнами Західної Європи. Науково-технічне співробітництво України з країнами Західної Європи.

Тема 3. Співробітництво України з Японією

Торговельно-економічне співробітництво України з Японією. Науково-технічне співробітництво між Україною та Японією. Співпраця України з Японією у сфері інвестицій.

Тема 4. Глобалізація економічного розвитку

Глобалізація міжнародної економіки. Суперечливість процесу глобалізації: прогресивні і негативні наслідки. Глобалізм і національна економіка. Цивілізаційні виміри глобальних проблем. Економічні аспекти зіткнення та взаємодії цивілізацій.

Тема 5. Економічна безпека за умов відкритої економіки

Поняття економічної безпеки в міжнародному конкурентному середовищі. Складові економічної безпеки. Економічна безпека в контексті сучасної геополітики. Актуальні проблеми економічної безпеки України.

Тема 6. Міжнародна торгівля фінансовими інструментами

Світова валютна система. Поняття світової валютної системи та її основні елементи. Етапи становлення світової валютної системи. Європейська валютна система. Валютні ринки. Валютні курси. Валютна політика. Міжнародні кредитні відносини. Міжнародний кредит та його роль в МЄВ. Форми міжнародного кредиту. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові організації.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини як фундамент процесу розв'язання глобальних проблем існування людства

Суть глобальних проблем і причини їхнього виникнення. Роль МЄВ у розв'язанні проблем роззброєння і конверсії військового виробництва. Роль МЄВ у подоланні світової проблеми економічного відставання слаборозвинених країн. Міжнародна економіка та глобальні екологічні проблеми.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практ.	лабор.	інд.р	с.р.	
9/10-й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.Співробітництво України і США.	22	2	2	-	-	18
Тема2.Співробітництво України з країнами Західної Європи.	22	2	2	-	-	18
Тема3.Співробітництво України з Японією.	20	2	-	-	-	18
Тема 4. Глобалізація економічного розвитку.	20	2	-	-	-	18
Тема 5. Економічна безпека за умов відкритої економіки.	22	2	2	-	-	18
Тема 6.Міжнародна торгівля фінансовими інструментами.	24	2	2	-	-	20
Тема7.Міжнародні економічні відносини як фундамент процесу розв'язання глобальних проблем існування людства.	20	2	-	-	-	18
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	150	14	8	-	-	128
Разом за семестр	150	14	8			128

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Співробітництво України і США.	-	2
2	Співробітництво України з країнами Західної Європи.	-	2
3	Співробітництво України з Японією.	-	-
4	Глобалізація економічного розвитку.	-	-
5	Економічна безпека за умов відкритої економіки.	-	2
6	Міжнародна торгівля фінансовими інструментами.	-	2
7	Міжнародні економічні відносини як фундамент процесу розв'язання глобальних проблем існування людства.	-	-
	Разом:	-	8

6.4. Самостійна робота

№	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Торговельна співпраця між США та Україною.	-	18
2	Торговельна співпраця між КНР та Україною.	-	18
3	Торговельна співпраця між ЄС та Україною	-	18
4	Актуальні проблеми економічної безпеки країн за умов відкритої економіки.	-	18
5	Міжнародні валютно-фінансові інструменти в моделі відкритої економіки.	-	18
6	Переваги та недоліки глобалізації для країн світу.	-	20
7	Глобальні економічні, політичні, соціальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.	-	18
	Разом:	-	128

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – проектор, відеозаписи, презентації і т.д.

Програмне забезпечення – Moodle (сайт електронного навчання).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Багрова І.В., Гетьман О.Р., Власик В.Є Міжнародна економічна діяльність України: [навч. посіб.] / За ред. І.В. Багрової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 384с.
2. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. та ін. Міжнародна економіка: [підручник] / За ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевича К.: Центр учбової літератури, 2012. 416с.
3. Галушко В.П., Хуленбрук Г.В., Артиш В.І., Данілочкіна О.В., Ковтун О.А. Міжнародні економічні відносини: [навч. посіб.]. К.: Нічлава, 2009. 347с.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: [практикум]. К.: Вікар, 2003. 368с.
5. Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб., Ужгород: Ліра, 2023. 360с.
6. Лазебник Л.Л. Міжнародна економіка: [курс лекцій]. Ірпінь: Академія ДПС, 2001. 219с.
7. Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін.; за аг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
8. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник /А.І.Боярчук, Р.П. Огородник, І.А. Плющик, Н.М. Антофій, Н.Є. Федорова – Херсон: ТОВ «ВКФ» «СТАР» «ЛТД», 2018. 374с.
9. Міжнародні економічні відносини: наоч. Навч.-метод.ю посіб./ А.В. Рибчук, В.М. Фомішина, О.Г. Морозова, Р.П. Огородник та ін.; за наук. Ред. Рибчук А.В. 2-ге укр.- анг. вид., перероб., доповнен. і розшир. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 392 с.
10. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / Т. В. Орехова, І. В. Хаджинов, М. В. Савченко та ін.; за заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 324 с.

11. Міжнародна економіка: [підручник] / А.П. Румянцева, Г.Н. Климко, Г.Н. Блешмудт та ін.; За ред. А.П. Румянцева. К.: Знання-прес, 2003.
12. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. [3-тє вид., перероблене і допов.]. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2005. 217с.
13. Світова економіка: [підручник] / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. К.: Либідь, 2000. 582с.
14. Солонінко К.С. Міжнародна економіка: навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 380с.
15. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини: [підручник] / За ред. І.М. Школи. [2-ге вид., перероб. і доповн.]. Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. 544с.

Методичні розробки

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для студентів 3 курсу денної та заочної форми навчання / Укл.: Кушнір Н.О., Химинець В.В., Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020. 75с.
2. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту дипломної роботи бакалавра зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини/ Укл. : Кушнір Н.О., Ерфан Є.А., Заяць А.І., Машкара-Чокнадій В.В., Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. 43с.
3. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту дипломної роботи магістра зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини/ Укл.: Кушнір Н.О., Ерфан Є.А., Химинець В.В., Ужгород: «Ужгородський національний університет», 2021. 55с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу. URL: <https://naurok.com.ua/globalizaciya-yak-providna-tendenciya-rozvitku-suchasnogo-svitu-299623.html>
2. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення. URL: <https://futurenow.com.ua/globalni-problemy-lyudstva-ta-shlyahy-yih-vyrishennya/>

3. Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=c6f1c10b-791e-4067-8580-09e2f2739f8e&tag=ZonaVilnoiTorgivliMizhUkrainoiuTas>
4. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Китаєм. URL: <https://china.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/186-torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kitajem>
5. Хартія Україна – США про стратегічне партнерство. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/our-relationship-uk/u-s-ukraine-charter-strategic-partnership-uk/>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. зі змінами

протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Володимир ПРИХОДЬКО